

Spoštovane veteranke in spoštovani veterani, dragi gostje!

Stoletja dolgo se je mali slovenski narod upiral preganjanju in poizkusom potujčevanja. Slovenci smo uporno in dostojanstveno ljudstvo in nismo narod hlapcev, kamor nas nekateri tlačijo. Uspelo se nam je ubraniti vsemogočim pritiskom velikih narodov, ki so nas hoteli podjarmiti.

Letos mineva 25 let od dni, ki nam bodo za vedno ostala v spominu in bodo zapisana v zgodovini slovenskega naroda. Osamosvojitveni procesi, dogodki in dejanja izpred 25 let naj bodo vzor in ponos takratnih pripadnikov Policije in Teritorialne obrambe ter vseh državljanov in državljanek Republike Slovenije, ki so v njih sodelovali. V tistih dneh smo pokazali celemu svetu, da smo se sposobni braniti sami.

Vloga organov za notranje zadeve v procesih osamosvajanja in vojni ni bila opredeljena izključno na priprave na odpor in izpeljavo le tega. Celoten osamosvojitveni paket zakonodaje z izjemno zahtevnimi zakonskimi projekti iz področja notranjih zadev, vzpostavitev južne meje, reorganizacijo nekaterih služb in drugimi ukrepi so takrat pomenili temelje novi državi.

Pred 75. leti je bila Ljubljana obdana z bodečo žico, ki so jo fašisti postavili z namenom, da prebivalcem Ljubljane preprečijo komunikacije s prebivalcem izven Ljubljane in s tem oslabijo partizanski odpor proti nacifašizmu, tako v sami Ljubljani kot na vsem slovenskem ozemlju v tistem času.

Pred 25 leti se je Ljubljana ponovno znašla v praktično hermetično zaprtem prostoru, toda ne obdana z bodečo žico ampak z več kot 1500 kamioni, avtobusi in težko gradbeno mehanizacijo. Ljubljano je bilo potrebno zapreti, ker je jugoslovanska armada zagrozila, da bo Ljubljano zravnila z zemljo.

Za nekatere je bil to čas počitnic, dopustov in dolgo pričakovane svobode, na drugi strani pa v tistih vročih junijskih in julijskih dneh z neznosno ujetostjo med barikade in s strahom prežetim čakanjem na povračilni udarec na smrt užaljene in razdražene jugoslovanske armade.

Najtežje naloge v prvih dneh spopadov so padle na ramena profesionalnih in bolje izurjenih in organiziranih enot milice in drugih enot ONZ. Slovenska milica in teritorialna obramba sta takrat v sodelovanju z državljani in državljanke Slovenije v največji meri z nevojaškimi sredstvi, blokadami, zaporami cest, odklapanjem elektrike, zaporami vode in slovenskimi mediji JA preprečili in onemogočili, da bi sploh lahko uporabili svoja bojna sredstva in svojo oborožitev zoper Slovenijo in njene državljane.

V tistem vročem poletnem večeru 26.6.1991 so se zbrali na trgu Republike tisoči Slovenk in Slovencev, ki so spremljali razglasitev samostojne Slovenije. Veselje je bilo gledati vse te ljudi, kako so ponosno in z žarom na obrazih prisostvovali na sami prireditvi razglasitve samostojnosti. Bilo je zares svečano.

Že v zgodnjih jutranjih urah ob 02.40. uri je miličniška patrolja iz Vrhnike, ki je stala na križišču z avtocesto, po UKV zvezi sporočila na OKC UNZ Ljubljana mesto, da so iz vojašnice na Vrhniki izpeljali tanki in težka oklepna vozila, ki vozijo proti Ljubljani. ZAČELO SE JE.

Kljub izdelanim načrtom blokad in nekaj mesecev dolgega opazovanja ljubljanskih vojašnic je bila prva blokada tankovski koloni izvedena šele na križišču pri Gorjancu na Viču s strani dveh miličniških patrolj in civilnih vozil misleč, da se bodo tanki pred službenimi vozili ustavili. Pa ni bilo tako. Kot se razpoči milni mehurček so tanki zmleli službena in civilna vozila in nadaljevali svoj osvajalski pohod. Pred seboj so uničevali vse, kar jim je bilo na poti.

Miličniki UNZ Ljubljana so tiste noči postavili 59 improviziranih barikad in različnih ovir na cestnih komunikacijah.

Pogajanja s poveljniki vojašnic so bila težka, živčna in dolgotrajna. Iz vseh vojašnic so grozili z napadi na Ljubljano, ker niso imeli električne energije in vode, zmanjkovalo pa jim je tudi hrane. Počasi se jih je pričel lotevati obup. Vojaki so pričeli bežati iz vojašnic, ker so jim oficirji grozili z ustrelitvijo. V tem času je prišlo v Ljubljano z avtobusi več kot 500 staršev vojakov iz drugih republik, ki so bili na organiziran način vodeni do kasarn, ker so prišli po svoje otroke. V JA je zaradi tega prišlo do še večjega razkola.

Zaradi bežanja iz vojašnic in po domovih oficirjev JA je bilo prijetih več kot 1000 vojakov in njihovih starešin. Vsi so bili s strani kriminalistov fotografirani, zdravstveno pregledani, daktiloskopirani in odpeljani v KPD Dob ali v zbirno sprejemališče v Hrastnik. Ljubljano so nenehno preletavala letala in helikopterji JA.

Veliko težav je bilo v blokirani kamionih, saj je mnogo voznikov kamione zapustilo iz različnih vzrokov. V kamionih se je nahajalo pokvarljivo blago, živina in drugo, zaradi česar je nastajala velika gospodarska škoda. Zaradi praktično hermetično zaprte Ljubljane, je v mestu kmalu nastalo veliko težav predvsem pri oskrbi samega prebivalstva.

Ker ljubljanski TO še danes vedno znova in znova iz nekaterih krogov očitajo, da je v Ljubljani premalo pokalo je potrebno povedati, da je bilo na strani milice, TO, civilnega prebivalstva in JA 16 mrtvih in več deset ranjenih. To niso bile vedno neposredne žrtve bojnih spopadov ampak tudi neupoštevanje ukazov varnostnih organov, pijančevanja, samomorov in malomarnega rokovanja z orožjem.

Organi za notranje zadeve smo bili za take situacije pripravljeni, bili smo profesionalci, redno zaposleni, strokovno izobraženi in organizirani v vojnih enotah milice, posebnih enotah milice in specialni enoti. Svoje organiziranosti pred, med in po vojni nismo spreminjali. To se je pokazalo zlasti v trenutkih, ko smo morali poleg rednega dela opravljati tudi naloge spopadov z JA. Nikoli si nismo mislili, da se bo doktrina oboroženega boja proti zahodnemu ali vzhodnemu sovražniku čez noč spremenila v oborožen boj z » bratstvom in enotnostjo » in JA.

3.

Dogodki so vsi po vrsti zahtevali veliko mero operativnega znanja , predanosti in hrabrosti. Na tem mestu ni mogoče navajati nešteto drobnih dogodkov, akcij, težav državljanov, operativnih obvestil, klicev na pomoč in prestanega strahu ljudi, ki so bili izrečeni pripadnikom milice in TO.

JA je bila takrat večkrat ponižana, potolčena in kadrovsko osiromašena.

Vloga ONZ je bila vseskozi enakovredna s TO vendar ni bila nikoli enakovredno predstavljena in vrednotena.

Danes, 25 let po osamosvojitvi smo priča nenehnemu poizkusu potvarjanja zgodovine in osamosvojitvenih procesov. V javnosti se vseskozi pojavljajo eni in isti posamezniki, ki želijo z lažmi ali nepreverjenimi polresnicami takratne dogodke spreminjati, te pripisovati sebi v junaštvo ali se nenehno opravičevati za svoja dejanja. Prišli smo že tako daleč, da se nekateri veterani javno med seboj obkladajo z nesposobneži in strahopetci tistega časa. Osamosvojitvena vojna ni bila projekt treh ali štirih posameznikov, iz katerih se danes dela heroje, v njej ni zmagala TO niti slovenska milica, zmagal je slovenski narod. Nikakor in nikoli pa ne bomo pristajali na sovražni govor, žaljenje in prisvajanje zaslug posameznikov v osamosvojitvenih procesih in vojne za Slovenijo.

Izpod peres zapisovalcev zgodovine in raziskovalcev tistega časa, lahko prebiramo o neverjetnem, takratnem mafijemskem trgovanju z orožjem, ki kljub raziskanim dogodkom in podanim kazenskim ovadbam nikoli ni prišlo do končnega epiloga.

Takratne dogodke se zlorablja v dnevno politične namene in medsebojna obračunavanja nekaterih političnih elit. Razna socialna omrežja, gospodarski lobiji in politične združbe so v teh 25 letih spravile državo na kolena.

Ni več prave ljubezni do domovine, gre izključno za osebne interese in interese kapitala.

Združenje SEVER je veteransko združenje delavcev organov za notranje zadeve, ki si med ohranjanjem vrednot slovenskih osamosvojitveni procesov in slovenske osamosvojitvene vojne nenehno prizadeva k dobremu sodelovanju vseh takratnih obrambnih in varnostnih struktur. Zato se za dosedanje sodelovanje zahvaljujem vsem, ki vodijo naše veteranske organizacije. Zahvala gre seveda tudi Mestni občini Ljubljana, ki zna prisluhniti vsebini in potrebam našega dela.

Hvala!